

TURİZM ALANINDAKİ MESLEK KURULUŞLARININ TÜRK TURİZM ENDÜSTRİSİNİN GELİŞİMİNE KATKISI NEDİR?¹

Arş. Gör. Samet GÖKKAYA²
Yrd. Doç. Dr. Şehnaz DEMİRKOL³

ÖZET

Türkiye’de 1980 sonrası geliştirilmeye çalışılan turizm sektörü ve turizm faaliyetleri, aradan geçen 37 yıllık zaman içerisinde birçok değişikliklere ve yeniliklere uğramıştır. İlk yıllarda teşviklerle yatırımlara ağırlık verilen sektörde rekabetin artması, toplumun beklenti ve ihtiyaçlarının değişmesi ile farklı alanlarda da gelişmeler yaşanmıştır. Sektöre uygun eğitim politikaları, mesleki eğitim kursları ile turizm faaliyetleri geliştirilmeye devam etmiştir. Tüm bu gelişmelere paralel olarak ortaya çıkan sorunların, ihlallerin ve genel hakların tespit edilmesi ve çözülmesi noktasında ise sivil toplum kuruluşları yavaş yavaş kendine yer bulmaya başlamıştır. Genel yazında sivil toplum kuruluşları ile ilgili birçok yayına rastlamak mümkündür. Turizm alanında çalışmalarını sürdüren sivil toplum kuruluşları ile ilgili yayınlarda yer almaktadır. Bu çalışmada turizm sektöründe aktif olarak yer alan, ulusal ve uluslararası düzeyde temsil gücü en yüksek meslek kuruluşlarının içerisinde bulunan dört sivil toplum kuruluşunun sektöre katkıları incelenmiş ve çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Turizm Araştırmaları, Sivil Toplum Kuruluşları, Meslek Kuruluşları, Türkiye

What is the Contribution of Non-Governmental Organizations (NGOs) in the Field of Tourism to Development of Turkish Tourism Industry?

ABSTRACT

Since 1980, the tourism sector and tourism activities, which are being developed in Turkey, have been exposed to many changes and innovations over the past 37 years. In the first years, sector have mostly focused on incentives and investment and this situation lead to development in the different fields such as increase in competition and change of societies’ the expectations and needs. Sectoral education policies and vocational training courses have continued to develop tourism activities. Non-governmental organizations gradually has started to find their place in the point of finding and solving problems, violations and general rights that arise parallel to all these developments.. It is possible to find many publications about non-governmental organizations in the literature. Also, it is included in study related to non-governmental organizations that continue their work in the field of tourism. in this study, the contributions of the four non-governmental organizations among the highest representative ones at the national and international level in the tourism sector were examined and then various proposals were made.

Keywords: Tourism, Tourism Research, Non-Governmental Organizations, Professional Organizations Turkey

¹ Bu Makale 20-21 Mayıs 2017 tarihleri arasında Saraybosna’da düzenlenen ASEAD 1. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu’nda sunulan bildiriden geliştirilmiştir.

² Karabük Üniversitesi Safranbolu Turizm Fakültesi, sametgokkaya@karabuk.edu.tr

³ İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Turizm İşletmeciliği Bölümü, sehnazdemirkol@gmail.com

GİRİŞ

İçinde bulunduğumuz toplumsal düzen sürekli olarak kendini değiştiren ya da geliştiren bir yapıya sahiptir. Toplumlar geçmişten bu yana sürekli olarak kendi düzenlerinde değişimler yaşamışlardır. Bu değişimlerin nedenlerini; bazen savaşlar bazen doğa olayları bazen ise ekonomik ya da sosyal faktörler oluşturmuştur. Dünya tarihine bakıldığında; savaşların çağ açıp kapattığı, doğa olayları ve iklim değişikliklerinin kitlesel göçlere neden olduğu, ekonomik buhranların dünyanın farklı toplumları üzerinde çok farklı etkiler yarattığının örnekleri yer almaktadır. Yine geçmişte meydana gelen toplumsal olaylar, bireylerin bir araya gelmesiyle çok daha önemli ve geçerli sosyolojik etkiler yaratmıştır.

Günümüz toplumlarında bireyler kendilerini daha farklı ifade etmeye başlamıştır. Küreselleşmenin meydana getirdiği toplumsal yapı, o toplumda yaşayan tüm bireyleri yaşadığı çevre üzerinde söz sahibi olma hakkı vermektedir. Dolayısıyla bireyler artık toplumun tüm organları içerisinde kendine yer bulmaktadır. Gerek siyasal gerek ekonomik gerekse sosyal tüm mecralarda toplumsal birliktelik kendini göstermektedir. Bugün ise sivil toplum kuruluşu adı altında bireyler kendilerini içinde buldukları tüm alanlarda savunabilmektedirler. Sadece savunma mekanizması olarak değil var olan olumlu ya da olumsuz durumları düzeltmek ya da geliştirmek için de sivil toplum kuruluşları faaliyet göstermektedir. Dünyada 1980'lerde artan küreselleşme olgusuna paralel olarak geleneksel yönetim tarzlarının ciddi bir temsil ve meşruiyet krizine uğramaları sonucu, ortaya çıkan durumlara ilişkin tartışmalar, sivil toplum olgusunun önemini artırarak işlevsel kılmaya başlamıştır (Özer, 2008). Dünyadaki gelişmelerin etkisiyle Türkiye'de 1983'te sivil toplum kavramı tartışılmaya ve sivil toplum kuruluşları, toplumsal yaşamın bir parçası haline gelmeye başlamışlarsa da, esas olarak 1990 sonrasında örgütlenme özgürlüğünün önündeki hukuki engellerin azaltılmasıyla, sivil toplum kuruluşları çok hızlı şekilde yaygınlaşmış siyasal, toplumsal ve ekonomik yaşamın etkin bir aktörü durumuna gelmişlerdir (Özer, 2008).

Tüm bu gelişmeler üzerine çalışmada; Türkiye'de turizm alanında faaliyetlerini sürdüren sivil toplum kuruluşlarının yine Türkiye'deki turizm faaliyetlerinin gelişiminde ne gibi etkilerinin ve işlevlerinin olduğu ortaya konulacaktır. Bir aktivitenin turizm olarak değerlendirilebilmesi için bireylerin bazı faaliyetlerde bulunması gerekmektedir. Bu faaliyetlerden ilki; bireyin sürekli olarak ikamet ettiği yerden başka bir yere seyahat etmesi, daha sonra bireyin varış noktasında en az 24 saat süre ile orada konaklaması ve son olarak bireyin varış noktasındaki turistik ürün ve hizmetlerden ikamet ettiği yerde kazandığı para ile alışveriş eylemini gerçekleştirmesi gerekmektedir. Bu ifadeden yola çıkarak, öncelikle bir turizm aktivitesinin gerçekleşmesini sağlayan seyahat olgusu için "TÜRSAB (Türkiye Seyahat Acentaları Birliği)" ve "TUREB (Turist Rehberleri Birliği)", konaklama faaliyetleri için "TUROB (Türkiye Otelciler Birliği)" son olarak ise turistik ürün ve hizmet sağlayıcıları noktasında ise "ATİD (Anadolu Turizm İşletmecileri Derneği)" çalışmanın kapsamını oluşturmaktadır.

1. TURİZM VE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

20. yüzyılın ilk çeyreğinde, başta demiryolu olmak üzere, ulaşım imkânlarındaki gelişmelerle birlikte Avrupa'dan Türkiye'ye yönelik turist akımlarında önemli artışlar gözlenmiştir. Bu gelişmeye bağlı olarak, başta İstanbul olmak üzere çeşitli şehirlerde büyük ve lüks otellerin inşasına başlanmıştır (İTO, 2007; 40). Planlı ekonomiye geçişle birlikte turizm sektörü de planlama çalışmalarında yer bulmuş ve sektörün kalkınmada oynayabileceği potansiyel rol kabul edilmiştir (Karagöz, 2016).

Sivil toplum kavramı içeriğini, Batı siyasal düşünce tarihindeki bir dizi tartışma ve Batı'nın toplumsal yaşam deneyimlerine bağlı olarak ortaya çıkan evrimin sonucunda kazanmış olup, felsefi kökleri Aristoteles'in 'politike koinonia' kavramına kadar uzanmaktadır (Karakurt Tosun, 2007). Sivil toplum anlayışı, günümüzde herhangi bir toplumda bir kez biçimsel demokrasi düzeyine ulaşıldıktan sonra bu sürecin nasıl devam ettirebileceği ve yeniden üretilebileceği ile ilgili sorunların merkezinde yer almaktadır (Oktay ve Pekküçükşen, 2009). Mevcut yazında sivil toplum kuruluşlarının net bir tanımına ulaşmak zor bir durumdur. Bu nedenle birçok farklı tanımlamalar yer almaktadır. Uluslararası açıklamalara bakıldığında; hükümet dışı oluşumlar, sivil toplum kuruluşları ya da kar amacı gütmeyen kuruluşlar olarak adlandırılmaktadır (Kabasakal, 2008). Sivil Toplum Kuruluşları, kamu yararına çalışan ve bu yönde kamuoyu oluşturan, kar amacı gütmeyen, demokratik bir mekanizmaya sahip ve belirli toplumsal amaçlara ulaşmak için gönüllü olarak bir araya gelen bireylerden oluşan örgütlenmeler olarak tanımlanmaktadır (Akatay ve Harman, 2014, Baykan, 2010).

Sivil toplum kuruluşlarının temel amaçlarına bakıldığında; yetersiz kalan siyasal oluşumların ardından toplumsal desteği arttırmak, bilinçli bireylerin katılımlarını arttırmak ve sosyal ve dayanışma amaçlı hizmet üretimini ön plana çıkarıp yardımsever nitelikli bir kuruluş olmaktır. Sivil toplum kuruluşları hangi alanda faaliyet gösterirse gösterecek en temel amaç halkın yaşam kalitesini arttırmaktır (Aydın ve Selvi, 2012:147-148). Toplum içerisinde idarenin bir parçası olmayan ve sivil toplum alanında etkinlik gösteren her örgütlenme sivil toplum kuruluşlarını oluşturmaktadır. Siyasi gruplar, esnaf ve işçi sendikaları, dini kurum ve kuruluşlar, loncalar, spor kulüpleri, sanat ve kültür dernekleri, birlikler, odalar, küçük ve büyük özel sektör girişimleri de sivil toplum kuruluşu kapsamına girmektedir (Özalp, 2006:18).

Sivil toplum kuruluşları çok değişik alanlarda faaliyet gösterebilmektedirler, Dünya'daki sivil toplum kuruluşlarının üye olabildikleri Dünya Sivil Toplum Kuruluşları Birliği'nin (World Association of Non-Governmental Organizations) sivil toplum kuruluşlarının faaliyet alanlarına yapmış olduğu sınıflandırmaya göre, sivil toplum kuruluşları, 28 farklı alanda faaliyet gösterebilmektedirler (Harman, 2014). Türkiye'de ise sivil toplum kuruluşları çeşitli şekillerde sınıflandırılmışlardır. Bu sınıflandırma içerisinde yer alan ve araştırma kapsamında bulunan kar amacı gütmeyen kuruluşlar şu şekildedir:

- *Dernekler
- *Vakıflar
- *Sendikalar
- *Meslek Odaları

Her geçen gün Dünya’da ve buna paralel olarak da Türkiye’de sivil toplum kuruluşu sayısı artmaktadır. Bununla birlikte turizm alanındaki sivil toplum kuruluşu sayısı da artmaktadır. Dünya’da turizm ile ilgili sivil toplum kuruluşlarından örnekler vermek gerekirse; Birleşik Krallıklar kaynaklı, Tourism Concern, Hong Kong kaynaklı Ecumenical Coalition on Third World Tourism, Conversation International, Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF), Wildlife Preservation Trust, Gündem 21, vb. sivil toplum kuruluşları turizm alanında önde gelen sivil toplum kuruluşlarıdır (Harman, 2014). Türkiye’de turizm konusunda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarına örnek vermek gerekirse; “TÜRSAB (Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği)”, “TUREB (Turist Rehberleri Birliği)”, “ATİD (Anadolu Turizm İşletmecileri Derneği)”, “TUROB (Türkiye Otelciler Birliği)” turizm alanında faaliyetlerini sürdüren ve en çok bilinen örgütler olduğu söylenebilir.

2. TÜRKİYE’DE TURİZM ALANINDA FAALİYET GÖSTEREN MESLEKİ KURULUŞLAR

Türkiye, Dünya turizm Örgütü verilerine göre; Ziyaret eden turist sayısı bakımından 6. Turizm geliri açısından ise 11. sırada yer almaktadır (www.tuik.gov.tr). Turizmin bu denli önemli bir yerde olması sebebiyle Türkiye’deki turizm faaliyetleri de önem arz etmektedir. Turizm sektörünün ekonomik ve sosyal boyutları göz önüne alındığında çok büyük etkileri olduğu daha iyi anlaşılacaktır. Sektördeki yatırım miktarları ve buna paralel olarak gelişen istihdam olanakları seviyesi bu sektördeki teşebbüslerin çeşitliliğini de arttırmaktadır. 1980 sonrası gelişen turizm faaliyetleri ve yatırımları, gün geçtikçe artmış ve bu artışla birlikte toplumsal bazı sorunları beraberinde getirmiştir. Özellikle kamu otoritesinin ulaşamaz hale geldiği noktadan başlayarak özel ya da tüzel yatırımcıların bir araya gelerek oluşturdukları yatırımcı birlikleri ortaya çıkmıştır. Daha sonra kamu otoritesi ile birlikte yatırımcı ve işverenlerin var olan otoritelerinin ulaşamaz hale geldiği noktada ise meslek örgütleri ortaya çıkmıştır. Türkiye’nin küresel turizm faaliyetlerinde rekabet edebileceği imkânların oluşabilmesi ve ulusal düzeyde mesleğin gereklerinin yerine getirilmesi için birçok sivil toplum kuruluşu bu alanda kendine yer bulmuştur. Sivil Toplum Geliştirme Merkezi’nin (STGM) sivil toplum kuruluşları veri tabanında arama yapıldığında, adında “turizm” kelimesi geçen sivil toplum örgütü sayısı 137 iken (Harman, 2014), aynı veri tabanında faaliyet alanını “turizm” olarak belirten sivil toplum kuruluşu sayısı 93’dür (www.stgm.org.tr/tr/stoveritabani). Çalışmanın kapsamı ve vurgulanmak istenen temel konuların farklılığı nedeniyle tüm bu örgütlenmeler içerisinde sadece en çok bilinen dört sivil toplum kuruluşu incelenmiştir.

2.1. Türkiye Otelciler Birliği (TÜROB)

TÜROB, Türkiye’nin en eski ve en köklü meslek örgütlerinden biri olarak faaliyetlerine devam eden bir sivil toplum kuruluşudur. TÜROB, 1971 yılında Marmara Bölgesi Turistik Otelciler Derneği (T.O.D) adıyla ve 13 kişi ile kurulmuş, daha sonra 1983 yılında Dernekler Kanunu’nun değişmesi üzerine Turistik Otelciler, İşletmeciler ve Yatırımcılar Birliği (TUROB) olarak çalışmalarına devam etmiş olup, 2015 yılında resmen Türkiye adını alarak faaliyetlerine TÜROB (Türkiye Otelciler Birliği) olarak devam

etmektedir (<http://www.turob.com/>). Bugün konaklama sektörü içerisinde en geniş birliklerden ve en fazla üyeye sahip birliklerden biridir. Konaklama sektörünü ulusal ve uluslararası düzeyde temsil eden en büyük sivil toplum kuruluşu olma özelliği taşımaktadır. TUROB (2017) temel amacını; turizmle ilgili konular, sorunlar ve çözümler üzerinde bilimsel ve pratik çalışmalar yapmak ve yapılan çalışmalara katkıda bulunmak, turizmin ve turistik tesislerin turizmin gereklerine ve değişen eğilimlere uygun gelişmesini sağlamak, üyeleri arasında ve turizmle doğrudan/dolaylı ilgisi bulunan daire, kurum, kuruluş ve kişilerle irtibatı ve koordinasyonu sağlamak olarak belirtmektedir. Bunların yanı sıra üyelerini sektör içinde ve dışında temsil etmek, küresel gelişmeleri yakından takip ederek, gerekli tedbir, planlama ve projeler üzerinde çalışmaktır. Değişen dinamikler doğrultusunda, TÜROB tarafından basta eğitim, yatırım, tanıtım & pazarlama, sektör standartların geliştirilmesi, denetim, inovasyon, bilgi/veri/analiz/raporlama, sürdürülebilirlik, hukuk ve mali danışmanlık olmak üzere birçok alanda sürekli ve güncel bilgi akışı sağlanmakta, sektör çıkarlarını korumak üzere yurtiçi ve yurt dışında lobi faaliyetleri yapılmaktadır (www.turob.com). Uluslararası alanda ise TÜROB, Avrupa Oteller, Restoranlar ve Kafeler Birliği (HOTREC) üyesidir.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım/İşletme Belgesi olması şartıyla, Türkiye genelindeki pek çok turistik tesisi bünyesinde bulunduran TÜROB, konaklama sektörünü temsil eden en köklü sivil toplum örgütüdür. İstanbul “da turizme hizmet veren 5 ve 4 yıldızlı otellerin ekseriyeti Birliğe üyedirler. Dernek, üyeleri ile yakın bir ilişkide bulunmakta ve kamu tarafından konaklama sektörünü ilgilendiren mevzuat konusunda genelgeler yayımlayarak üyelerini bilgilendirmektedir. Ayrıca Birlik üyeler arasında sosyal dayanışmayı sağlamak ve turizm mevzuatı konusunda bilgilendirmek amacıyla aylık yemekli toplantılar düzenlemekte ve geçen dönem içinde Birliğin faaliyetleri ve iştirak ettiği toplantılar konusunda bir haber bülteni yayınlamaktadır. Birlik, üyelerine tanıtma kartı hazırlayarak Ülke ve Uluslararası turizm faaliyetlerinde geçerlilik sağlayan bir hüviyet kartını ilk defa hazırlanmıştır ve bu kartlar her iki yılda bir yenilenmektedir.

Türkiye Otelciler Birliği, aylık olarak düzenledikleri toplantılar ve yıllık olarak hazırladıkları faaliyet raporlarıyla faaliyetlerinin hangi düzeyde gerçekleştiğini kamuoyuyla paylaşmaktadır. TUROB’un 2010-2017 yılları arasında gerçekleştirilen faaliyetlerine resmi internet sayfasında yer alan aylık/yıllık faaliyet raporları ve basın bültenleri bölümünden ulaşılmış ve turizme yön verici, geliştirici ve düzenleyici olarak görülen faaliyetleri aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 1: TÜROB'un 2010-2017 Yılları Arasındaki Derlenmiş Faaliyet Raporları

2010	<ul style="list-style-type: none"> - Kurumlar vergisi beyannamesi hakkında toplantı yapılarak, TUROB Mali Müşaviri tarafından TUROB üyelerine kurumlar vergisi beyannamesi hakkında bilgi verildi. - İSEDAK Toplantısı TÜRSAB'da, İslam Konferansı Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi toplantısı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Dış İlişkiler Daire Başkanlığı, TUROB, TÜROFED, TYD, TÜRSAB ve Devlet Planlama Teşkilatı yetkililerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Toplantıda İslam Ülkeleri ile turizm işbirliğimizi geliştirme yönünde görüş alış verişinde bulunulmuş, ülkemizde ve yurt dışında düzenlenen fuarlarda işbirliği yapılması, konferans, workshop ve paneller düzenlenmesi yönünde görüş birliğine varılmış olup, toplantıların periyodik olarak gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. - Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK), Türk Hava Yolları (THY), Turistik Otelciler, İşletmeciler ve Yatırımcılar Birliği (TUROB) ve Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) arasında, başta Nobel ödülü alanlar olmak üzere dünyaca ünlü 111 bilim adamı ile eşlerine Türkiye ve Türk üniversitelerinin tanıtılması amacıyla protokol imzalanmıştır. - Dünyanın en büyük seyahat rezervasyon portalı olan Expedia ile TUROB yetkilileri, Astoria Kempinski'de bir toplantı düzenledi. Toplantıda İstanbul'un tanıtımı ve TUROB üyelerinin Expedia üzerindeki avantajlarına yönelik işbirliği yapılması konuları görüşüldü.
2011	<ul style="list-style-type: none"> - Kültür ve Turizm Bakanlığı ile birlikte Japonya'dan Türkiye'ye gelen turist sayısını arttırmak ve sürdürülebilir turizmi geliştirmek, amacıyla, JATA (Japonya Seyahat Acentaları Birliği) ve VWC (Visit World Campaign) ile İstanbul'da bir toplantı düzenlendi. - 2011 yılında JATA ve VWC ile yapılan toplantının ülke turizmine katkısı incelendiğinde; (Tablo 2'de yer alan bilgiler dikkate alınarak) toplantının yapıldığı yılın hemen ertesinde yani 2012 yılında Japon turist sayısında artış gözlenmiştir. Ancak ilerleyen yıllarda Japon turist sayısı tekrardan düşüşe geçmiştir. Göstergeler bu tarz görüşmelerin ve anlaşmaların ne denli önemli olduğunu gözler önüne sermektedir. Dolayısıyla gerek Bakanlığın gerekse TUROB gibi önemli bir STK'nın bu tarz görüşmelere daha fazla yer vermesinin, Türkiye turizmi ve geleceği açısından çok önemli olduğunu söylemek mümkündür.

2012	<p>- Dünyanın en büyük muhasebe, denetim, vergi ve yönetim danışmanlığı hizmeti sunan uluslararası firmalarından birisi olan Deloitte yetkilileri ile Deloitte merkezinde bir toplantı yapıldı ve iki kurum arasında yapılabilecek projeler hakkında fikir alışverişinde bulunulmaya devam edildi.</p> <p>- Yatırımlar ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Başkanlığında ve diğer kamu kurum ve kuruluşların katılımı ile ENGELSİZ TURİZM TOPLANTISI yapılmıştır. Toplantı genelinde engelli, hasta ve yaşlı insanlar için tesislerde özel olarak odalar, alanlar düzenlenmesi aynı zamanda belediyelerinde ulaşım ve çevre bazında düzenlenmeler yapması konu edilmiştir.</p> <p>-Prestige Discoveries ile görüşme Kanada turizm pazarının giderek geliştiği ve Kanadalıların özellikle uzun dönem tatillerinde Türkiye'ye olan ilgilerinin arttığı bilgisi verildi. 2011 yılında ülkemizde %25'lik bir artış gösteren Kanada pazarı konusunda olası workshop, roadshow v.b. konularda işbirliği fırsatları görüşüldü.</p> <p>- Fransız menşeli bağımsız gözetim, denetleme, belgelendirme ve risk önleme alanlarında çalışan global bir kuruluş olan Bureau Veritas yetkilileri ile yapılan görüşmede “Yeşillenen Oteller” projesinin güncel takibi ve mevcut durumun geliştirilmesi yönünde bir görüşme yapıldı.</p> <p>- TUROB, Bureau Veritas ve Sürdürülebilirlik Akademisi iş birliğiyle devam eden Yeşillenen Oteller (Greening Hotels) projesi; turizm sektörünün sürdürülebilirlik konusunda farkındalığını ve konaklama tesislerinin çevreye duyarlı olma motivasyonlarını artırmayı hedefliyor. Turizm sektöründe bugün, rekabet gücünün yükselmesinin en önemli yolunun turizm sektörünün sürdürülebilir turizm ilkeleriyle hareket etmesinden geçtiği bilinciyle; sürdürülebilir turizmin gelişmesine önemli katkılar sağlayan Yeşillenen Oteller (Greening Hotels) Projesi, çevreye duyarlı tüketici sayısını da artırarak, tesisleri daha yeşil olmaya teşvik ediyor.</p> <p>- TUROB tarafından THY üst yönetimi ile bir değerlendirme toplantısı yapılmıştır. Toplantıda; turizm sektöründeki gelişmeler, otel yatırımları, THY'nin yeni açacağı dış hat noktaları, Afrika'da yapılacak tanıtım çalışmaları, THY filosundaki genişleme ile İstanbul'da 2016 yılında faaliyete geçmesi beklenen 3. Havaalanı konularında değerlendirmeler yapılmıştır.</p>
2013	<p>- IH&RA (International Hotels & Restaurants Association - Dünya Otelciler Birliği) 50.Kongresi 9 yıl sonra ikinci kez 02-04 Nisan 2013 tarihlerinde Hilton İstanbul'da gerçekleşti. İsviçre, Arjantin, Kore, Fransa, Çin, Amerika gibi dünyanın dört bir yanında gelen konaklama sektörü temsilcileri dünya turizmindeki gelişmeler, sektör paydaşlarının birbiriyle ilişkileri, yükselen trendler ve rakamsal veriler gibi konularda görüş alışverişinde bulundu.</p> <p>- İstanbul Atatürk Hava alanı işletmecisi TAV ile hava alanında yapılan toplantıda, hava alanı içindeki yolcu karşılama sorunlarının giderilmesi yönünde fikirlerin paylaşılmıştır.</p> <p>- Turizmde Kadın İstihdamın Desteklenmesi Toplantısı Kültür ve Turizm Bakanlığında gerçekleşen toplantıya Birliğimiz katılım sağlamıştır.</p> <p>- TUROB Üyeleri için indirimli elektrik enerjisi tedarik edilmesi konusunda Bisen Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı ile bir toplantı yapılmıştır. Toplantı neticesinde Bisen enerji tarafından TUROB Üyelerine uygulanacak fiyatlar ve şartlar konusunda teklifin tarafımıza iletileceği bildirilmiştir.</p>

2014	<p>- Bazı Belediyelerin, yetkililerinin özellikle konaklama tesislerinde, adı “Bar” olan tüm mekanlar için Eğlence Vergisi tahakkuk ettirme girişimleri karşısında, konu Birliğimizce T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığına aksettirilmiş ve Bu başvurumuz üzerine, T.C. Maliye Bakanlığı’ndan (T.C. İçişleri Bakanlığı ve T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı aynı görüşü paylaşmıştır) gelen yazıda, “Açılması İzne Bağlı Yerlere Uygulanacak İşlemler Hakkında Yönetmelik” de olduğu gibi “Bar”; “Müşterilerin Tezgah Önünde Ayakta ya da Taburelerde Oturarak “İçki İçip Dans Edebildikleri” eğlence yeri olarak ifade edilmiştir. Görüldüğü üzere içki içmek yeterli olmayıp dans edilebilir olma da koşullar arasında yer almaktadır.</p> <p>- İstanbul Toplantı ve Düğün Salonu İşletmecileri Esnaf Odası tarafından bir takım üyelerimize, düğün faaliyetleri yapabilmek için kendi odalarına üye olunması gerektiğine dair yazılar gönderildiği bilgisi neticesinde, Birliğimiz, Bakanlık nezdinde girişimlerde bulunmuş ve T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü’nce “Turizm İşletme Belgeli tesislerin işletme belgesinin düzenlenmesine esas hususlar ile ilgili olarak sadece Bakanlık tarafından denetleneceği” ve “ bu tesislerde balo, toplantı, düğün vb. etkinliklerin düzenlenemeyeceğine ilişkin Bakanlık Mevzuatında bir düzenlemenin bulunmadığı” bildirilmiştir.</p> <p>- Bildiğiniz üzere 11 Nisan 2014 tarihi itibariyle hudut kapılarımızda bandrol/kaşe vize uygulamasının sona ermesi ve elektronik vizeye geçiş ön görülmekteydi. Birliğimizin, başlattığı girişimler sonucunda 2014/5898 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile sınır kapılarımızda vize verilmeye devam edecektir.</p> <p>- Bilindiği üzere, bir kısım konutların herhangi bir yasal mevzuata bağlı olmaksızın, günlük veya kısa süreli olarak, özellikle yabancı ziyaretçilere kiraya verilmesi, Ülkemizin imajına ve turizme zarar verebileceği gibi işletmelere karşı haksız rekabet yaratmaktadır. Söz konusu faaliyetlerin, yasal yükümlülükler çerçevesinde yürütülebilmesi için Birliğimizce başta T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı olmak üzere, T.C. İçişleri Bakanlığı, T.C. Maliye Bakanlığı ve Mülki Amirlikler, Yerel Yönetimlerle uzun süreli yazılı-sözlü temaslarımız neticesinde; T.C. İçişleri Bakanlığı tarafından 81 İl Valiliğine 26.11.2013 tarihinde ve 12.06.2014 gönderilen yazılar ile “Günübirlik kiraya verilen yerlerin, güvenlik açıklarının giderilmesi, suç ve suçluyla mücadelede etkinliğin artırılması, uygulamada yaşanan sorunların çözümlenebilmesi, kanuni, idari ve mali tedbirlerin alınması” talimatı verilmiştir.</p>
2015	<p>- “Hanuçlukla Mücadele Kurulu” Toplantısı 05.02.2015 Perşembe günü İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünde düzenlenmiş, toplantıya TUROB adına Genel Müdür katılmıştır.</p>

2016	<p>- Günübürlük Kiralık Evler Sorunu ve Çözüm Önerileri Toplantısı Günübürlük Kiralık Evler Sorunu ve Çözüm Önerileri toplantısı, İstanbul Valiliğinde, Turizmden Sorumlu Vali Yardımcısı İsmail Gültekin Başkanlığında gerçekleşmiştir. Toplantıya Kadıköy, Fatih, Beyoğlu Kaymakamları, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İlçe Belediye Temsilcileri, İlçe Zabıta Müdürleri, Gelir İdaresi Başkanlığı Temsilcileri, Emniyet Mensupları, İstanbul Emlakçılar Odası, Alternatif Konaklama Derneği, Küçük Oteller Derneği, TÜRSAB Ev Komitesi ve TÜROB-Türkiye Otelciler Birliği katılım sağlamıştır.</p> <p>- TÜROB Merkez Ofiste düzenlenen toplantıyla Turizm Gelişim Platformu toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda görüşülen konular üzerinden temel prensip aşağıdaki gibi belirlenmiştir. Turizm Geliştirme Platformu Amacı: Sürdürülebilir ve etkili bir turizm yönetimi için ortak akıl ile çözüm ve yöntemler üreten bir fikir platformudur. Platform içerisinde, çizilen strateji kapsamında yer alan/alabilecek tüm aktörler dönemsel ya da sürekli olarak yer alabilecektir. Platformun çalışmalarını yürüten ve hızlı aksiyon alınabilmesini sağlayan mikro bir kurul oluşturulacaktır. Platformun hedefi öncelikle, sosyal medya ve iletişim kanalları aracılığıyla algısal imaj yönetimine yönelik kampanyalar yürütmektir.</p> <p>- 10. Travel Turkey Turizm Fuar ve Kongresi'nin açılışı sonrası, "Turizmde Erken Rezervasyon Kampanyası" konulu bir basın toplantısı gerçekleştirildi. TÜROB, TÜRSAB ve TÜROFED işbirliğindeki, 2017 Erken Rezervasyon Kampanyası'nın 12 Aralık - 31 Mayıs 2017 tarihleri arasında devam edeceği açıklandı. Basın toplantısına katılan TÜROB Başkanı Timur Bayındır yaptığı konuşmada; Erken rezervasyon kampanyasının hem iç turizmin tetiklenmesi, hem de vatandaşlarımızın daha uygun ücretlere tatil yapması anlamında önemli bir işleve sahip olduğunu ve bu yıl döviz kurlarındaki artışın da iç turizme olan eğilimi pozitif etkileyeceğini ifade etti.</p> <p>- MICE sektörüne 32 yıldır bilişim desteği veren Arkadyas şirketi ile Merkez Ofiste yapılan toplantı kapsamında kurumlar arası işbirliği fırsatları değerlendirilmiştir. Şirketin, otellere özel olarak tasarladığı yazılımın geliştirilmesi ve TÜROB tarafından desteklenen "Book Direct" projesi özelinde yazılımın geliştirilmesi konusunda görüş alışverişinde bulunulmuştur. Toplantıda ayrıca, TÜROB'un kurumsal web sayfasının güncellenmesi gerektiği bu konuda Arkadyas'ın ön bir çalışma yapabileceği belirtilmiştir. TÜROB web sayfası ve yazılım projeleri hakkında iki kurum arasındaki iletişim ve işbirliği devam edecektir.</p> <p>- İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü koordinasyonunda düzenlenen Gastronomi Turizmi toplantısı kapsamında, Gastronomi Turizminde İstanbul'un durumu ve Gastronomi Turizmi konusunda dünyada öne çıkmış şehir örnekleri konuları görüşülmüştür.</p>
------	---

Kaynak: www.turob.com

Tablo 2: 2011-2016 Yılları Arasında Gelen Japon Turist Sayısı

2011	2012	2013	2014	2015	2016
189.897	196.586	172.469	168.399	104.308	47.034

Kaynak: www.tuik.gov.tr

Turizmin gelişmeye başladığı ilk yıllarda yatırımcılar, tamamen kâr odaklı çalışma anlayışıyla sektörde yer almış bununla birlikte siyasi otorite de tamamen bu sektörün Dünya pazarında daha fazla pay elde edebilmesi için çalışmalar yapmıştır. Prensipler ve standartlar ilk yıllar tam olarak belirlenmemiştir. Sektörün günden güne gelişmeye başlamasıyla birlikte bazı standartlar getirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Türkiye Otelciler Birliği bu noktada aktif hale gelmiş ve sektördeki üye otellerin turizme katkı sağlayacak tüm imkânlarının gözden geçirilerek otellerin çalışma şekillerini reorganize etmiştir. Başka bir deyişle Türkiye'deki otelcilik anlayışına bir standart getirmiştir. Tablo 1'de de belirtildiği üzere TÜROB mikro düzeyde turizm çalışanları ve turizm işletmecileri, makro düzeyde ise Türkiye turizmine fayda sağlama noktasında çeşitli çabalar sarfetmektedir. Tüm bu çabalar neticesinde bir meslek kuruluşu olarak Türkiye Otelciler Birliğinin Türkiye turizmine katkısını şu şekilde belirtmek mümkündür;

- TUROB, konaklama sektörünün gelişmesine, pazarlama faaliyetlerinin arttırılmasına ve çeşitlendirilmesine, ayrıca konaklama sektöründeki teşvik konusunda çalışmalar yapmış ve yapmaktadır.
- Bakanlık ve sektör kuruluşlarıyla işbirliği yaparak Bakanlığa ve sektöre yol gösterici raporlar hazırlamaktadır.
- TUROB, konaklama sektöründeki anketlerden elde edilen verileri Kültür ve Turizm Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile kamuya duyurmaktadır.
- Yabancı ve yerli yatırımları yönlendirecek projeler hazırlayarak sektörün gelişmesine katkıda bulunmaktadır.
- Otel, bina ve tesisleri, haklarındaki standartları kendince belirleyerek Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bu konuyu empoze etmektedir.
- Bunların yanı sıra sektörün diğer temsilcileri ile işbirliği yaparak Türkiye turizm potansiyelinin arttırılmasına katkı sağlamak için çalışmaktadır.

2.2. Turist Rehberleri Birliği (TUREB)

Turist Rehberleri Birliği (TUREB) 22.06.2012 tarihinde 28331 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 6326 sayılı "Turist Rehberliği Meslek Kanunu" uyarınca kurulmuş, kendisine bağlı 7 Meslek Odası ile 6 Bölgesel Meslek Odası olmak üzere tüm Türkiye'de örgütlenmiş 13 odanın (ADRO – Adana Bölgesel Rehberler Odası, ANRO – Ankara Rehberler Odası, ARO – Antalya Rehberler Odası, ATRO – Aydın Bölgesel Rehberler Odası, BURO –Bursa rehberler Odası, ÇARO – Çanakkale Bölgesel Rehberler Odası, GARO – Gaziantep Bölgesel Rehberler Odası, İRO – İstanbul Rehberler Odası, İZRO-İzmir Rehberler Odası, MURO – Muğla Bölgesel Rehberler Odası, NERO-Nevşehir Bölgesel rehberler Odası, ŞURO – Şanlıurfa Bölgesel Rehberler Odası, TRO – Trabzon Bölgesel Rehberler Odası) kamu kurumu niteliğinde meslek üst kuruluşudur. Ayrıca Anayasa Mahkemesi'nin Meslek Kanunu'ndaki bir bölümü iptal kararından sonra Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelik yerine Birlik Genel Kurulu Delegeleri, Oda ve Birlik yöneticilerinin görüş ve önerileri doğrultusunda hukukçularla birlikte hazırlanan "Turist Rehberliği Meslek Yönetmeliği" de 26.12.2014 tarih ve 29217 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir (<http://www.tureb.org.tr/>).

Türkiye'de Oda ve Dernek statüsünde örgütlenmiş rehber meslek örgütlerinin amacı (<http://www.tureb.org.tr/>);

- Turist rehberlerinin ortak sorunlarını saptamak ve çözüm önerileri oluşturmak,
- Meslek kuruluşları arasında işbirliği ve koordinasyon sağlamak,
- Turist rehberleri meslek ve meslek örgütlenmesine yönelik yasal ve idari düzenlemeler konusunda ortak girişimde bulunmak ve çaba göstermek,
- Turizm sektöründe faaliyet gösteren diğer meslek örgütlenmeleri ile kamu kurum ve kuruluşlarıyla idari makamlar karşısında temsilde işbirliği ve koordinasyonu sağlamaktır.

Turizm endüstrisinin başarısı ve turizm mahallinin imajı için rehberlerin kaliteli bir hizmet üretip üretmemeleri çok önemlidir (Korkmaz ve diğerleri, 2010). Bu noktada turist rehberleri

odasının rehberlerin daha iyi çalışması ve mesleklerini gerektiği şekilde icra etmeleri için gerekli önlemleri alması gerekmektedir. Turist Rehberleri Birliği, kuruluşundan bu yana ortaya koyduğu çalışmalar neticesinde turist rehberleri için çok önemli uygulamalara imza atmıştır. Bunlar;

- Öncelikle turist rehberliği mesleğinin meslek tanımı yaparak turist rehberliğinin nasıl icra edilmesi gerektiğini ve usullerini belirlemiştir.
- Turist rehberliğinin bir meslek olarak görülmesi için meslek yasası noktasında gerekli çalışmaları yaparak, turist rehberliğini hukuki bir zemine oturtmayı başarmıştır.
- Meslek yasasının oluşturulması ile birlikte turist rehberlerinin birçok yasal haklarının oluşmasını sağlamıştır.
- Meslek yasası ve yönetmeliğinden aldıkları yetki ile ülke genelinde turist rehberliğinin standartlarına uygun şekilde yapılıp yapılmadığını denetleyerek mesleğin itibarını korumaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.
- Uzmanlaşma eğitimi konusunda çalışmalar yaparak, bölgelere göre uzman turist rehberlerinin yetişmesini sağlayarak turizmin gelişiminde etkin rol oynamaktadır.
- Türkiye’de turist rehberi mesleğine kabul Bakanlık denetim ve gözetiminde Turist Rehberleri Birliği tarafından yapılmaktadır.

2.3. Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB)

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB), 28 Eylül 1972 tarihinde yürürlüğe giren 1618 sayılı “Seyahat Acentaları ve Seyahat Acenteleri Birliği Kanunu” uyarınca kurulmuş olan bir meslek birliğidir (http://www.tursab.org.tr/tr/tursab/tursab-hakkinda_3.html). TÜRSAB, Türkiye’yi Uluslararası arenada Dünya Turizm Örgütü (UNWTO), Uluslararası Seyahat Acenteleri Birlikleri Federasyonu (UFTAA), Avrupa Birliği içindeki Seyahat Acenteleri ve Tur Operatörleri Birlikleri Grubu (ECTAA) gibi uluslararası önemli kuruluşlara üyelikleri ile temsil etmektedir.

TÜRSAB’ın amaçları (http://www.tursab.org.tr/tr/tursab/tursab-hakkinda_3.html);

- Seyahat acenteliği mesleğinin ve faaliyet alanının temelini oluşturan turizm sektörünün gelişimine katkıda bulunmak,
- 1618 sayılı kanunun belirlediği yetkiler çerçevesinde meslek disiplininin sağlanması,
- Mesleğin gelişimine ilişkin faaliyetler, seyahat acentalarının karşılaştıkları sorunların çözümü yönünde yapılan çalışmalar,
- Turizm sektörümüzde yaşanan gelişmeler ve karşılaşılan sorunlara ilişkin tüm konuları ilgili mercilerin dikkatine sunmak,
- Bu amaçlarını gerçekleştirebilmek için, kamu ve özel sektör turizm kurumlarıyla ortaklaşa çalışmalar yapan TÜRSAB, turizm politikalarının geliştirilmesinde de önemli görevler üstlenir.

Türkiye’de yılda yaklaşık 500 bin kişinin kaçak turlara katıldığı tahmin edilmektedir (Barış, 2017). Türkiye’nin acentecilik faaliyetlerindeki en büyük sorunlarından birisi olan kaçak turlar maalesef birçok sıkıntıları da beraberinde getirmeye devam etmektedir. 13.05.2017 tarihinde anneler günü münasebetiyle İzmir’den Marmaris’e seyahat eden turistlerin bulunduğu tur midibüsü devrilmiş ve 24 kişi hayatını kaybetmiştir. Bu faaliyetin bir kaçak tur

organizasyonu olduğu ortaya çıkmış ve kamuoyunda kaçak tur faaliyetleri ile ilgili büyük yankı uyandırmıştır. TÜRSAB, gerek sektörün gelişmesi gerekse acentecilik mesleğinin ve faaliyet alanının korunması için çalışmalarını sürdürmektedir. Bu kapsam temsilcilikleri ve şubeleri aracılığıyla Türkiye'nin hemen hemen her yerinde kaçak turları engellemek için denetimlerini sürdürmektedir.

Bazen genel kontroller bazen ise gelen ihbarlar üzerine, Maliye, Emniyet Teşkilatı ve Kültür ve Turizm Müdürlükleri ile işbirliği yaparak denetimlerini sürdürmektedir. TÜRSAB, bu önlemleri alırken aynı zamanda toplumu bilinçlendirme noktasında da üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmeye devam etmektedir. Sektörel bazda sunduğu raporlar ile ülke turizminin hangi düzeylerde olduğu ve geleceğe dönük tahminlerin yapılmasında öncü kuruluş olma özelliği göstermektedir. Hükümet ve yetkili mercilerle yaptıkları görüşmeler, ortaya koydukları raporlar doğrultusunda sektörün daha iyi düzeye gelmesi için teşvikler sağlanması için yoğun çaba sarf etmektedir. Bölgeler arası turistik faaliyetlerin orantılı olarak dağılımını sağlayabilmek için talep yaratma noktasında çalışmalarını sürdürmektedir. Ayrıca çevresel, tarihi ve insani değerlerin korunması ve geliştirilmesi gibi turizmi yakından ilgilendiren konularda, bir sivil birlik olarak yol gösterici ve baskı grubu olma özelliği de taşımaktadır.

2.4. Anadolu Turizm İşletmecileri Derneği (ATİD)

ATİD 1984 yılında kurulmuş ve Turizm alanında faaliyet gösteren işletmelerin ortak ekonomik ve sosyal menfaatlerini korumak, işletmelerin verimli çalışmasına katkıda bulunmak, kamu ve kuruluşlarıyla ilgili sorunların çözümüne yardımcı olmak, başta turizm sektörü olmak üzere ilgili mevzuatı takip etmek ve işletmeleri bilgilendirmek, sektörler arası koordinasyon sağlamak, tabandan gelen talepler doğrultusunda genel turizm politikasının yönlendirilmesine katkıda bulunmak, her kademedeki eğitim programları düzenlemek suretiyle kaliteli hizmet sunumuna destek olmak, üyeler arasında veya üyelerin diğer işletmelerle ilişkilerinde ortaya çıkması muhtemel sorunların çözümüne yardımcı olmak amacıyla (<http://www.atid.org.tr/kurumsal.html>) Ankara'da faaliyetlerini sürdürmektedir.

ATİD, amaçları doğrultusunda ülke çapında yoğun bir çalışma sergilemektedir. Özellikle Ankara ve Anadolu turizminin geliştirilmesine yönelik çok farklı faaliyetlerde bulunmaktadır. Ulusal ve uluslararası düzeyde organize edilen fuarlara katılarak Ankara'nın turistik değerlerini katılımcılara tanıtmaktadırlar. Bunların yanı sıra Türkiye turizminin gelişimde bazı faydaları da yer almaktadır. Bunlar şu şekildedir;

- Yurtdışında yer alan turizm fuarlarına katılarak hem ülke turizm varlıklarının reklamını yapmak hem de sektörde yer alan işletmelerin mevcut imkânlardan faydalanmalarını sağlamaktadır.
- Dernek yönetimi ulusal ve uluslararası fuarlara katılarak mikro düzeyde Ankara'nın makro düzeyde ise Türkiye'nin turist potansiyelinin artması için çaba sarf etmektedir.
- Müzik Meslek Birlikleri ile yapılan sözleşme uyarınca, otellerde gerçekleşen müzikle ilgili olarak telif hakkı ücretlerinde üyelerimize yaklaşık % 70 oranında indirim sağlamaktadır.

- Turizm İşletmelerinde kullanılması zorunlu olan Denetleme ve Şikâyet Defterleri, tüm işletmelerde tek tip olması bakımından Dernek tarafından bastırılmakta ve talep eden işletmelere verilmektedir. Bu sayede müşteri memnuniyetinin sağlanması ve aksaklıkların giderilmesi amaçlanmaktadır.
- Başta Ankara Turizmi olmak üzere, Anadolu turizmini geliştirmek amacıyla projeler üretmek ve bu projelerin gerçekleşmesi için ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde girişimde bulunmaktadır.
- Hizmette kaliteyi artırmak amacıyla başta çalışan personel olmak üzere, her kademedeki eğitim programı düzenleyerek sektördeki kalifiye ve bilinçli bireylerin yer almasına öncülük etmektedirler.
- Derneğin yönetimi kurulu aracılığıyla fiyat tarifelerini her yıl toplu olarak Kültür ve Turizm Müdürlüğü'ne tasdik ettirmeleri, sektördeki fiyat oranlarının ve piyasa şartlarının makul düzeye indirgenmesini sağlarken aynı zamanda fiyat istikrarının korunmasına da fayda sağlamaktadır.

SONUÇ

Turizm sektörü, ihracat yapılan diğer sektörler gibi cari açığın azaltılmasının yanı sıra istihdam yaratıcı etkisi, döviz girdisi sağlama ve ülke tanıtım ve reklam faaliyetlerinin doğrudan yapılabilmesi açısından önemli bir sektör olma özelliğini korumaktadır. Turizm faaliyetinin saç ayaklarını oluşturan tesisler, çalışanlar ve diğer paydaşların çıkarlarını, haklarının ve imkânlarının korunması ve geliştirilmesi sektörün daha verimli hale gelmesi açısından da önem arz etmektedir.

Bu çalışmada paydaşlar niteliğinde turizm sektöründe yer alan otelciler (TUROB), seyahat acentaları (TURSAB), rehberler (TUREB) ve turizm işletmecileri (ATİD) birliklerinin ve derneklerinin, sektörün gelişmesi noktasında ne gibi katkılarının olduğu araştırılmıştır.

Araştırma sonucunda;

TUREB'in turist rehberliğinin nasıl icra edilmesi gerektiğini belirleyerek, öncelikle mesleğin standardizasyonunu belirleyerek mesleğe bir itibar kazandırmıştır. Bununla birlikte turist rehberliği mesleğinin hukuki bir zemine oturtulması için yürütülen çalışmalar sonucunda meslek kanununun çıkmasını sağlamıştır. TUREB'in hazırladığı yönetmelik ile denetleme mekanizması oluşturulmuş ve turist rehberliği mesleğinin kanunlara ve yönetmeliklere aykırı şekilde yapılmasının önüne geçilmiştir. Özellikle kanunların verdiği yetki çerçevesinde ülke genelinde denetlemeler yapılarak rehberliğin itibarını korumaya çalışmaktadır. Diğer yandan Kültür ve Turizm Bakanlığı ile ortaklaşa yürütülen kurslar ve eğitimlerle ülkedeki rehber açığı giderilmekte, ihtiyacı olan bölgelere göre rehberler yetiştirmektedir.

Türkiye'de otelcilerin ihtiyaçlarını ve haklarını hükümete aktarma, siyasi otorite ile dernek üyeleri arasında bir iletişim kanalı açma amacıyla kurulan TUROB, kurulduğu günden bu yana temsilcilerinin ve turizm sektörünün gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

Türkiye Otelciler Birliği, hazırladıkları çeşitli raporları hükümete sunarak ihtiyaç duyulan imkânların yaratılması için çaba sarf etmektedir. Ayrıca konaklama sektörünün gelişmesi için standartlar belirleyerek, pazarlama konusunda da fuarlar aracılığıyla destek

vermektedir. Elde ettikleri verileri Bakanlıklara ileterek konaklama sektöründeki güncel gelişmeleri kamu otoritesine aktarmaktadır. Bunların yanı sıra sektörün diğer temsilcileri ile işbirliği yaparak Türkiye turizm potansiyelinin artırılmasına katkı sağlamak için çalışmaktadır.

Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği, gerek sektörün gelişmesi gerekse acentecilik mesleğinin ve faaliyet alanının korunması için çalışmalarını sürdürmektedir. Bu kapsamda bazen genel kontroller bazen ise gelen ihbarlar üzerine, Maliye, Emniyet Teşkilatı ve Kültür ve Turizm Müdürlükleri ile işbirliği yaparak denetimlerini sürdürmektedir. TÜRSAB, bu önlemleri alırken aynı zamanda toplumu bilinçlendirme noktasında da üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmeye devam etmektedir. Sektörel bazda sunduğu raporlar ile ülke turizminin hangi düzeylerde olduğu ve geleceğe dönük tahminlerin yapılmasında öncü kuruluş olma özelliği göstermektedir. Bölgeler arası turistik faaliyetlerin orantılı olarak dağılımını sağlayabilmek için talep yaratma noktasında çalışmalarını sürdürmektedir. Ayrıca çevresel, tarihi ve insani değerlerin korunması ve geliştirilmesi gibi turizmi yakından ilgilendiren konularda, bir sivil birlik olarak yol gösterici ve baskı grubu olma özelliği taşıdığı söylenebilir.

Özellikle Ankara turizminin hak ettiği yeri alması için çalışmalar yapan ATİD, makro düzeyde Türkiye turizmine katkı sağlamaktadır. Yurtdışında yer alan turizm fuarlarına katılarak hem ülke turizm varlıklarının reklamını yapmak hem de sektörde yer alan işletmelerin mevcut imkânlardan faydalanmalarını sağladığı görülmektedir. Türkiye’de en yaygın tatil seçeneği olan deniz turizminden mahrum olan Anadolu’nun diğer bölgelerindeki turistik faaliyetlerin artırılması noktasında yaptığı çalışmalarla da turizm sektörüne katkı sağladığı görülmektedir.

Türkiye’deki turizm alanında faaliyetlerde bulunun sivil toplum kuruluşlarının özellikle yerel ve bölgesel düzeyde katkılarının olduğu görülmektedir. Üyelerinin bulunduğu alanlarda üyelerine sağladığı imkânlar ve onlar için verdikleri çabalar yeterli olmamakla birlikte sektör ve üyeleri için geleceğe dönük umut vermektedir. Araştırma sonucunda dikkat çeken nokta ise çok fazla sivil toplum kuruluşunun yer aldığı ve aynı kategoride birkaç birliğin olmasının temsil konusunda sıkıntılar yaratabileceği düşünülmektedir. Dolayısıyla tek bir noktada birlik ve güç oluşturma şansını da azalttığı düşünülmektedir. Sektörde yer alan tüm paydaşların yer aldıkları alandaki sivil toplum kuruluşlarına üye olarak daha güçlü bir baskı mekanizması oluşturulması ve standardizasyonun tam olarak sağlandığı bir sektörün ortaya çıkarılması noktasında katkı sağlamaları önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Akatay, A. ve Harman, S. (2014). Sivil toplum kuruluşları: yönetim, yönetişim ve gönüllülük, Ekin Yayınevi, Bursa.

Aydın, E., Selvi, S. M. (2012), Kırsal Turizmde Yerel Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü: Düzce İli Örneği, *International Journal of Social and Economic Sciences*, 2 (2): 145-155, 2012 ISS-: 2146-5843, E-ISS-: 2146-0078,

Baykal, N. (2010), “Türkiye’de Bölgesel Kalkınma Açısından Kalkınma Ajanslarının Misyonu: Kayseri Örneği”, Karamanoğlu Mehmet bey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Karaman.

Çaha, Ö., Çaylak, A., & Tutar, H. (2013), “sivil toplum kuruluşları profili”, tra2 bölgesi sivil toplum kuruluşları profili araştırması. Ankara.

Harman, S. (2014). Sivil Toplum Kuruluşlarının Turizm Sistemindeki İşlevleri Üzerine Bir İnceleme/A Theoretical Review On Functions Of Non-Governmental Organizations In The Tourism System. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(26).

İTO – İstanbul Ticaret Odası, (2007). Türkiye’de Turizm Ekonomisi, Haz. N. Oktayer vd., Yayın No. 2007 – 69, İstanbul.

Kabasakal, M. (2008), Sivil Toplum ve Demokrasi, T.C İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı, Dernekler Denetçiliği, Yeterlilik Tezi, Ankara.

Karagöz, K. (2016), Turist Akımında Oynaklığın Arch Modelleriyle Ölçülmesi: Türkiye Örneği, Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 9(1), 131-141

Korkmaz, S., Temizkan, P. S., & Temizkan, R. (2010). Profesyonel turist rehberlerinin turizm pazarlamasındaki rolü ve hizmet içi eğitim seminerlerinin pazarlama açısından içerik analizi. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 133-149.

Oktay, E., & Pekküçükşen, Ş. (2009). Yerel yönetimlerin demokratikleşmesinin bir aracı olarak sivil toplum kuruluşları-Türkiye için kısa bir değerlendirme. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, İİBF Dergisi*, 11(16), 172-186.

Özalp, A. (2006), Sivil Toplum Örgütlerinin Toplumsal ve Siyasal Bakımdan Önemi, T.C İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı Dernekler Denetçiliği, Yeterlilik Tezi, Ankara.

Özer, M. H. (2008). GÜNÜMÜZ İTİBARIYLA SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ İKTİSADİ VE SOSYAL FONKSİYONLARI. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(26), 86-97.

Tosun, E. K. (2007). Avrupa Birliği'ne Üyelik Sürecinde Türkiye'de Yerel Yönetimler ve Sivil Toplum Kuruluşları. Paradoks, Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi.

Diğer Kaynaklar

Barış, Ç. (2017), “Her Yıl Yaklaşık 500 Bin Kişi Kaçak Tura Katılıyor”, Çukurova Barış Gazetesi, Adana.

TÜROB - Türkiye Otelciler Birliği, www.turob.com/ adresinden 12.03.2017 tarihinde erişilmiştir.

STGM - Sivil Toplum Geliştirme Merkezi, <http://www.stgm.org.tr/tr/stoveritabani/> adresinden 13.03.2017 tarihinde erişilmiştir.

TUREB - Turist Rehberleri Birliği <http://www.tureb.org.tr/tr/Page/Detail/50> adresinden 13.03.2017 tarihinde erişilmiştir.

ATİD - Anadolu Turizm İşletmecileri Derneği, <http://www.atid.org.tr/kurumsal.html> adresinden 15.03.2017 tarihinde erişilmiştir.

TURSAB - Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği, <http://www.tursab.org.tr/tr> adresinden 15.03.2017 tarihinde erişilmiştir.

TÜİK - Türkiye İstatistik Kurumu, http://www.tuik.gov.tr/basinOdasi/haberler/2016_16_20160210.pdf / adresinden 17.03.2017 tarihinde erişilmiştir.